

Presentació de les obres completes de Pompeu Fabra. — El dimecres 18 de maig de 2005 a les 19h. se celebrà, a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans de Barcelona, l'acte de presentació del primer volum dels nou que contindran les obres completes de Pompeu Fabra, i que està previst que vagin sortint, dos per any, fins al 2009.

Aquesta magna obra ha estat promoguda per l'Institut d'Estudis Catalans, amb el suport dels governs de Catalunya i de les Illes Balears. Malauradament, el govern del País Valencià no hi ha participat, tot i que va ser invitat a fer-ho.

En l'acte es respirava una gran joia per l'enorme iniciativa, dirigida per Jordi Mir i Joan Solà, i coeditada per quatre editorials dels Països Catalans: dues editorials catalanes, Enciclopèdia Catalana-Proa i Edicions 62, una de mallorquina, l'editorial Moll, i la valenciana 3 i 4, que també s'hi ha afegit.

L'acte va ser presidit per l'acabat de nomenar president de l'IEC, Salvador Giner.

Isidor Cònsul, director d'Edicions Proa, va manifestar el gran goig que sentia com a portaveu de les quatre editorials esmentades que s'han embrancat a publicar l'obra completa de Pompeu Fabra, tot ressaltant que aquest fet suposa una empresa editorial d'una alta significació, quasi cent anys després de l'inici del Noucentisme, de la política cultural del qual encara vivim avui dia. Esmentà els quatre pilars que ho van fer possible, Enric Prat de la Riba, Eugeni d'Ors, Josep Carner i, sobretot, Pompeu Fabra, que va endreçar una llengua caòtica que anava a la deriva.

Jordi Mir destacà l'enorme esforç que realitzà Fabra per tal de restituir el català com a llengua normalitzada. Home de ciències que era, es proposà de refer la llengua, com a obra patriòtica. Amb voluntat didàctica, va escriure la *Gramàtica catalana* de 1912; amb voluntat obstinada, va elaborar el diccionari; des d'un exili forçat, va lluitar per la llengua fins a l'últim dia de la seva vida. L'actual edició de les seves obres completes havia de ser una edició nacional, duta a terme amb el més gran rigor científic, que garantís el text original, amb comentaris solvents, i amb una presentació d'acurat nivell editorial. El conjunt dels nou volums previstos recollirà, per tant, tota l'obra i la biografia de Fabra.

Joan Solà, codirector de la magna empresa i membre de l'IEC, subratllà que la intenció era editar absolutament tota l'obra fabriana, des del diccionari ortogràfic i el general fins al conjunt d'articles de lingüística general que no s'han reeditat mai. Tota l'obra publicada en vida per Fabra es fa en edició facsímil, perquè no ofereix variants. La resta, un 20% del total, l'obra dispersa, com les *Converses filològiques*, i manuscrita, es fa en tipografia moderna. A més, s'usen dos colors diferents, per tal de distingir gràficament els estudis crítics, en pàgines de color blanc, de la reproducció de l'obra de Fabra, de color gris. Hi col·labora una vintena d'autors, i cada volum serà introduït per un especialista. L'últim volum constarà de la seva biografia, l'epistolari, apèndixs cronològics i un abundós índex.

Joan Martí, president de la Secció Filològica de l'IEC, constatà que la ingent obra de Fabra va dur a la normalització lingüística, cap al camí de la reconstrucció de la llengua nacional. El mestre s'avançà a les situacions de llengües en contacte, al bilingüisme i als conflictes lingüístics i s'adonà que calia elaborar un idioma aglutinant, des de l'autoestima per ser lleials a la llengua pròpia. En aquest sentit, la seva metodologia gramatical i lèxica va ésser unificadora, amb una ponderació que salvà el català en la seva diversitat. Fabra va formar part de la Secció Filològica de l'IEC i, tot i que va ser objecte de malentesos per part de molts col·legues, també va veure reconeguda la seva tasca per part de molts dels seus coetanis. Malgrat que, fins ara, mai no s'ha retut cap gran homenatge a Fabra, el seu nom és citat constantment per investigadors, professors i gent del carrer. Aquest magne projecte va començar amb el saber fer de Joan Argenter, llavors president de la Secció Filològica de l'IEC.

Miquel Melià, director general de Política Lingüística de les Illes Balears, parlà en representació de Jaume Matas, el seu president, i féu veure que bona part de l'obra fabriana no era accessible fins ara, amb la qual cosa aquesta publicació suposa una gran progrés. Per tant, la Generalitat de Catalunya, l'IEC, les Illes Balears i les quatre editorials esmentades han rebut aquesta tasca amb gran empena i il·lusió, després que el govern de les Illes Balears i

l'IEC signessin un conveni de col·laboració, sense oblidar que Moll fou el gran difusor de Fabra a les Illes.

Finalment, Miquel Pueyo, secretari de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, ressaltà quatre aspectes essencials en l'elaboració d'aquesta obra: en primer lloc, la necessitat de subratllar el compromís de les administracions amb el projecte; en segon lloc, el fet que aquest projecte ja ha fet el primer pas, gràcies al rigor dels dos codirectors; en tercer lloc, el gran paper que hi ha tingut la Secció Filològica de l'IEC, amb Joan Argenter al capdavant primer i Joan Martí a hores d'ara; en quart lloc, l'agraïment a Miquel Melià per la seva presència a l'acte, i el suport que hi dona la Generalitat de Catalunya. Aquesta magna obra reflecteix la dimensió cívica, científica i moderna de la llengua que elaborà Fabra. És ell qui representà el millor de la tradició catalana, que ha basculat sempre entre el seny i la rauxa. Fabra trobà la llengua escrita en una situació lamentable, i assumí un repte d'unes dimensions extraordinàries.

Benvingut sigui, doncs, aquest primer volum dels nou que constituïran les obres completes del gran mestre de mestres Pompeu Fabra. [M. B. i C.]